

Від редактора

Степан ПАВЛЮК

ЗДОБУТКИ УКРАЇНСЬКОЇ НАРОДОЗНАВЧОЇ НАУКИ: ДВАДЦЯТЬ РОКІВ ОДЕРЖИМОЇ ПРАЦІ

У статті розкриваються глибокі наукові здобутки Інституту народознавства НАН України за двадцятиріччя свого існування. Вказуються також проблеми, які пережила наукова установа на цьому відтинку часу.

Ключові слова: традиційна культура народу, інтелектуальний ресурс, народознавчий осередок, книговидавництво.

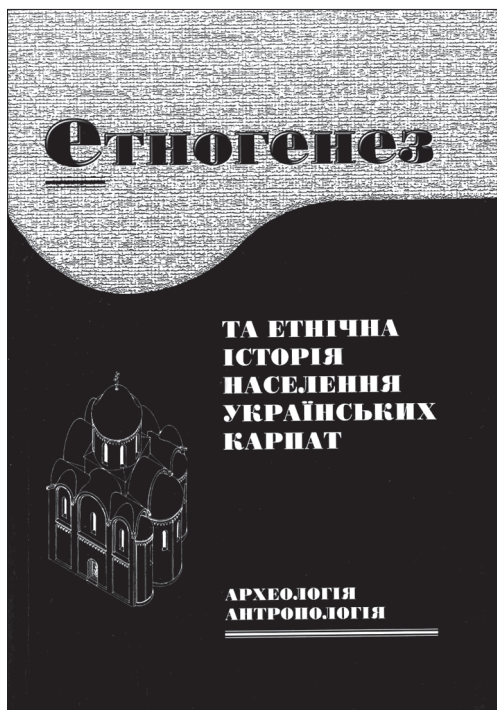
© С. ПАВЛЮК, 2012

Народна традиційність формувалась віками, плелася серцями народу, творилася його розумом і щоденною працею. Засвоєння всієї гами ритуалів, обрядодій, якими охоплювалася уся сфера буття людського колективу, осіб мала системний і зовсім ненав'язливий характер; у поведінці вироблявся безумовний рефлекс, який узгоджувався не тільки з морально-етичними засадами, але й з господарсько-виробничими навиками і потребами. Виникав унікальний феномен, ім'я якому — традиційна культура народу як основа стабільного життєзабезпечення, реальна можливість вдосконалювати набуті цінності, коли інтелектуальний ресурс органічно вливався в уже традиційну дійсність.

Безумовно, що науково-технічна революція XIX—XX ст., планетарні політичні події суттєво впливали на долі багатьох народів і, зокрема, українського, принципово міняли усталений віками спосіб життя. У такій ситуації могли згубитися, забуватися неповторні культурні набути народів як частини людської цивілізації. Щоби не сталася втрата народної пам'яті, у XIX ст. бурхливо розгорнувся романтичний рух на виявлення і збереження народно-традиційної культури, історичних старожитностей, слідів давніх цивілізацій.

В Україні з окремих записів, подорожніх нотаток про побутову культуру українців, їх уснопоетичну творчість тощо у другій половині XIX ст. формуються народознавчі осередки, центри. Яскравим прикладом академічного зразка у царині дослідження суті місцевої традиційності стало Наукове товариство ім. Шевченка, завдяки якому розпрацьовувалась теорія і методика, зібрано винятковий етнографічний, фольклористичний матеріал і відомості, організовано системне друкування наукових праць, виховано плеяду достойних вчених тощо.

Натхненню працю ентузіастів наполегливо зрушив з місця після тривалого репресивного часу радянської Західної України, надав стрімкого поступу народознавчим дослідженням професор Юрій Гошко, якому вдалося переконати місцеві комуністичні органи влади у такій справі. Були закладені підвалини серйозного народознавчого центру, спочатку зорієнтованого на вивчення західноукраїнських земель, із належним акцентом на гірськокарпатському локальному культурному ареалі, зосередившись на декількох наукових напрямках — етнології, фольклористиці, народ-

ному мистецтву, загальноукраїнському мистецтвознавстві та музеєзнавстві. Така близькість споріднених наук виявилась теоретично і методологічно виправданою — появилась нова якість бачення суті наук про традиційну культуру у синтезі з професійним мистецтвом, наслідок чого вирізнилося розуміння синкретичного рівня побутової культури і її динамічний шлях естетичного і прагматичного розширення та становлення традиційних площин буття як основи до саморозвитку. Доінститутський період був означений пошуком наукового академічного стилю, нагромадженням фактичних даних, підходами до підготовки наукових кадрів тощо. Музейницьким питанням відводилась велика увага, яка передбачала організаційне вирішення всього спектру необхідних завдань на збереження великої кількості фондів пам'яток і їх пропагування як високих народномистецьких творів.

Новий етап діяльності цього народознавчого осередку пов'язаний із набуття Музеєм етнографії та художнього промислу статусу Інституту, коли розпорядженням Президії АН України від 5 лютого 1992 р. було припинено діяльність Львівського відділення Інституту мистецтвознавства, фольклору та етнографії ім. М.Т. Рильського НАН України, на його базі створено Інститут народознавства НАН України і першим директором призначено д. і. н. Степана Павлюка.

Українське народознавче поле було зумисне забур'янене, перелоги незорані, а перериті бульдозерами, трактористами в яких були імперські ідеологі, дорідні лани зернових були витолочені і спалені. Окупанти на нашій землі силкувалися організувати спустошений простір без людської пам'яті, культури, історії. Вони добре знали, що уявлений люд є нездоланий доти, доки живе його душа. Національну Душу здолати московським чорносотенцям не вдалося і не вдасться.

Національна Душа — це її тисячолітні здобутки на ниві всеохопної культури. І вона міцнішатиме, коли нею житиме Нація. Щоб зерна традиційної культури проростали в кожному поколінні, необхідні достеменні і глибокі знання про їхню суть. Традиції буття народу стають не тільки його здобутком, одночасно влітаються в цивілізаційну канву людства.

Романтичний час новоствореної Української держави передався піднесенням настроєм, творчим завзяттям колективу, який з розумінням і відповідальністю прийняв запропоновану амбітну наукову програму, якою передбачався перехід на скориговану методологічну практику і теорію етнологічних, фольклористичних, мистецтвознавчих досліджень, виходячи із тенденцій практики світових наукових центрів. Однією з вузлових вимог було: напрацювати наукову тематику, якою б охоплювалася наукова галузь, з метою вивчення її в повному обсязі — від того чи іншого явища до сьогодення, спростовуючи надумані, неправдиві, некоректні антинаукові версії і висновки, гіпотези, теорії. Активні експедиційні польові дослідження, поїздки у маловивчені етнографічні анклав, у яких ще збереглися у живому побутуванні предковічні традиції з усіх сфер буття — сімейного, господарського, соціально-громадського, народномистецького, народнописанного тощо — повинні були забезпечити поповнення задокументованих матеріалів і відомостей, зі застосуванням усіх наявних технічних засобів фіксації, створенням архівних фото-, відеотек, фондів рукописних даних, замальовок, рисунків тощо. Одночасно передбачалося створення комп'ютерної програми, мета якої полягала у нанесенні територій, експедиційно охоплених, з обов'язковим виділенням тематики — народномистецька, технологічна з означен-

ням явищ (архітектура, обряди, ритуали календарні, сімейні, усна творчість, збір музейних експонатів та ін.).

Учені-етнологи зосередили свої творчі зусилля на вивченні фундаментальних засад, які стосуються генези та еволюції народної традиційної культури та побуту українців, а також на трансформаційних процесах традиційної і сучасної культури в умовах розвитку глобалізованого суспільства. Оскільки основна творча увага звернута на глибокому вивченні західноукраїнського культурного масиву, то тематика стосувалася дослідження генези і регіональних особливостей традиційної культури українців Карпат. Учені Інституту як науковий підсумок багатьох років підготували у двох томах «Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат. Археологія та антропологія» (Т. 1), та «Етнологія та мистецтвознавство» (Т. 2). Також у двох томах побачила світ наукова праця про особливості культури і побуту лемків «Лемківщина», яка завершила цикл досліджень про етнографічні групи українців Карпат.

У контексті соціальної сфери знайшли повноцінне наукове розкриття у монографічному форматі майже усі компоненти традиційної культури українських горян — хліборобська праця у монографії Степана Павлюка «Аграрні традиції населення Українських Карпат ХІХ — початку ХХ ст.»; похоронні традиції у дослідженні Романа Гузія «З народної танатології: карпатознавчі розсліди», а у праці Романа Чмелика про особливості малої селянської сім'ї, народна архітектура висвітлена у працях Ярослава Тараса «Українська сакральна дерев'яна архітектура» та Тетяни Файник «Житло та довкілля: будівельні традиції українців Карпат»; допоміжні заняття і промисли, зокрема пасічництво розкрито у монографії Уляни Мовної «Звичаї та обряди українських пасічників Карпат і Прикарпаття, друга половина ХІХ — початок ХХ ст.» і багато інших видань.

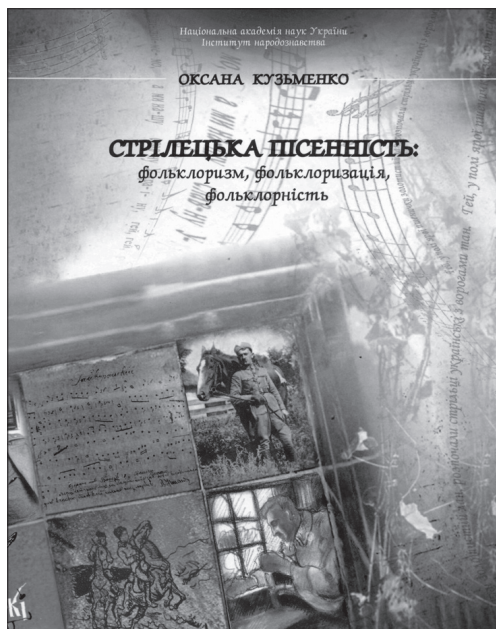
Українська етнологічна наука поповнилася унікальним виданням у двох книгах відомого етнографа, етномузикознавця, етнолога Романа Гарасимчука про народні танці українців Карпат.

З особливою наполегливістю науковці Інституту працювали у теоретичній, узагальнюючій тематиці, зокрема про теорію української етнології, етнокультурні процеси в Україні у контексті національної

ідентичності та міжетнічних взаємовпливів, а також про особу і спільноту в процесі етнічного культуротворення та інші. На особливу увагу заслуговує наукова програма, яка висвітлює сучасні міграційні рухи у частині вивчення динаміки етноповедінкових змін в іноетнічному середовищі європейських народів, етнопсихологічний ракурс на етнічну самозбереженість, культурну самодостатність, сучасні процеси міграції українців у вимірі соціодинаміки глобалізованих суспільств та інше.

Безсумнівним здобутком у плані пошуків теоретичних рішень сучасних етнокультурних процесів є наукові праці Романа Кіся «Фінал Третього Риму» у двох томах, «Мова, думка і культурна реальність: від Олександра Потебні до теорії мовного релятивізму», «Вступ до інтегральної, етнокультурної (неофункціональне бачення культури)», «Глобальне — національне — локальне (соціальна антропологія культурного простору)»; продовжується прискіпливе вивчення етногенезу українців, зокрема у наукових зацікавленнях Степана Павлюка «Етногенеза українців: спроба теоретичної конструкції», Антоніни Колодій «На шляху до громадянського суспільства: теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні, Миколи Балагутрака «Українська етнопсихологія ХІХ століття».

У програмі досліджень закладено вивчення стану етноідентифікації української діаспори, з чого змогли досягнути більш уважно про українців у Молдові, та Оксана Сапеляк зуміла подати науковий нарис про українців в Аргентині та Парагваї.

Активно реалізується наукова тема про традиційну роль жінки в українському суспільстві, гендерні дослідження суспільного, соціального статусу жінки у розробці Оксани Кісь «Жінка в традиційній культурі українців (др. пол. XIX ст.)» та Марії Маєрчик «Ритуал і тіло. Структурно-семантичний аналіз обрядів родинного ареалу».

Досконало розпрацьований науковий напрям з ділянки взаємопов'язаних наук — етнології і філології, у якому йдеться про антропонімію українців вченими Михайлом Худашем та Марією Демчук.

Виконання державної програми по мінімізації наслідків Чорнобильської трагедії у її гуманітарній частині на виявлення, фіксацію та збереження пам'яток місцевих народних традицій з усіх аспектів життя, діалектології, археології, історії, документознавства, краєзнавства та ін., яку здебільшого здійснили наукові працівники Інституту народознавства, беззастережно можна назвати науковим подвигом. Майже десяток років по три місяці кожного року село за селом вчені пройшли з дозиметром, загальними зошитами, кульковими ручками, диктофонами, фотоапаратами, відеокамерою і незбагненою одержимістю не допустити, щоб на віки пропали унікальні реліктові пам'ятки

з початків формування українського етносу. Біля ста томів рукописних матеріалів, тисячі магнітокaset, сотні тисяч фото, відеокaset, десятки тисяч пам'яток побутової культури віддали члени експедиції в архіви і музеї України, як частку самих себе, задекларувавши це вишуканим патріотичним і героїчним жестом.

За наслідками експедицій у Чорнобильську зону видано декілька збірників матеріалів, альбомів, відзнято відеофільм, проведено багато фотовиставок і виставок пам'яток матеріальної культури як в Україні, так і закордоном, зокрема у Польщі, Німеччині. Це, зокрема, у місті Фрайбурзі (Німеччина), приурочена 25-річчю пам'яті екологічної катастрофи на Чорнобильській АЕС, як нагадування людству про можливі трагедії, якщо людство втратить відповідальність за свою долю.

Творча напруга панувала у науковому осередку мистецтвознавців, у якому зосередились на дослідженні проблематики, пов'язаної з українським мистецтвом у його генезі, творчих тенденціях, стилях у контексті світового культурного простору. Завідувач відділом лауреат Національної премії ім. Тараса Шевченка відомий мистецтвознавець Володимир Овсійчук розробив наукову тактику і сам завдав виконавський алгоритм. Подиву гідна творча одержимість Володимира Овсійчука, коли за час праці в Інституті появились друком понад 20 книжкових видань, серед яких фундаментальні монографії «Майстри українського бароко: жовківський художній осередок», «Класицизм і романтизм в українському мистецтві», «Оповіді про ікону» (разом з Дмитром Кривавичем), «Українське малярство X—XVIII століть: проблеми кольору» і «Мистецька спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури», як апофеоз творчому генію Шевченка. Нова інтерпретація мистецької спадщини Київської Русі закладені у монографіях Володимира Жишковича, Назара Козака.

Розкрито мистецький процес інших епох у наукових розробках Олега Сидора, Романа Яцвіа, Ростислави Грималюк, Олеса Ноги та ін. Ірина Волицька продовжує наполегливо працювати над особливостями стилю, художньої культури драматичних театрів України у XX ст., зокрема над театральною епохою Леся Курбаса.

Особлива місія перепала вченим-мистецтвознавцям із сфери народного мистецтва — виявити народномистецькі осередки і центри України, визначити їх творчу стилістику і жанрові особливості, провести типологічний аналіз і здійснити видову класифікацію, що в сукупності означає не що інше, як розпрацювати сучасний підхід теорії і методології цілісного наукового напрямку. У нерозривному зв'язку вивчався інший аспект — історія народномистецької практики у контексті збагачення духовності українського суспільства, з виділенням у цьому творчому процесі універсального і унікального. Вихід у світ кожної наукової праці засвідчував послідовність заданого дослідницького алгоритму і теоретичних настанов. Достойно подана унікальність української вишивки Раїси Захарчук-Чугай, водночас розпрацьовуючи народне декоративне мистецтво як синтетичне явище, зокрема у монографії «Народне декоративне мистецтво Українського Полісся. Чорнобильщина», зібравши неповторний матеріал у численних експедиціях у Чорнобильську зону. Ґрунтовний виклад матеріалу про народну тканину провела Олена Никорак у монографії «Українська народна тканина XIX—XX ст.: типологія, локалізація, художні особливості», а Михайло Станкевич уклав душу у працю «Українське художнє дерево XVI—XX ст.». Із належним творчим завзяттям підготовлені праці Миколи Моздира «Українська народна меморіальна пластика», Ганни Врочинської «Українські народні прикраси XIX — поч. XX ст.», Олени Федорчук «Українські народні прикраси з бісеру», Агнії Колупаєвої «Українські кахлі XIV — поч. XIX ст.: Історія. Типологія. Іконографія», Галини Івашків «Декор української народної кераміки XVI — першої половини XX століття», «Василь Шостопаець і кераміка Сокаля», «Збірка кераміки Петра Лінинського»; Вікторії Тарас «Монастирські сади Галичини (X — сер. XIX ст.)», Людмили Герус «Українська народна іграшка», Оксани Шпак «Українська народна граюра XVII—XIX століть» та ін.

Науковий доробок фольклористів можна вважати вельми успішним, оскільки більшість наукових праць написані як узагальнюючі з уточненням теоретичних засад, методологічних та методичних принципів і настанов, одночасно заповнивши досі

не вивчені або цілі малодосліджені пласти в український фольклористичній науці. На достатньому академічному рівні досліджена жанрова система поезики і стилістика фольклору, стрілецький і повстанський фольклор та ін. Повноцінний аналіз стану і тенденції побутування фольклору і його вивчення під кутом зору теорії, наукової інтерпретації та перспектив подав у своїй монографії Роман Кирчів «Двадцять століття в українському фольклорі», а наукова праця «Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської Трійці» поглиблює знання і підкреслює національну і суспільну значимість будителів національної свідомості. Вичерпно виписана наукова проблема про героїчні перекази у праці Василя Сокола «Українські героїчні перекази: структурно-семантичний та поетичний аспекти». Значний доробок цього вченого припадає на збір та упорядкування фольклорних записів з різних ділянок суспільного життя: про голод в Україні, пісні з батьківщини Івана Франка, Львів у фольклорі, історичні героїчні перекази, народна пісенність з Карпат тощо. Повстанській тематиці присвячені праці і збірники пісень Григорія Дем'яна, зокрема «Українські повстанські пісні 1940—2000-х років», «Генерал УПА Олекса Гасин — «Лицар», «Бандерівці» та ін. Оксана Кузьменко уважно простежила фольклорну канву про стрілецьку історичну епоху у пра-

ці «Стрілецька пісенність: фольклоризм, фольклоризація, фольклорність» з підготовкою збірника «Стрілецькі пісні», а Оксана Чікало задекларувала себе як вчена працею «Українські пісні-хроніки: жанрово-тематичний аспект». Цікаву працю про фольклор урбаністичного простору підготувала Ольга Харчишин («Український пісенний фольклор в етнокультурі Львова: трансформаційні процеси, міжетнічні пограниччя»), Галина Сокіл про календарний цикл пісень, їх структуру, функції і семантику, а Володимир Дяків — «Фольклор чудес у підрадянській Україні 1920-х років».

Знаменною подією у фольклористичній науці став вихід у світ «Фольклористики» в двох книгах у серії «Бібліографія українського народознавства» (упорядник Мирослав Мороз).

До творчого активу слід віднести створення низки профільно-тематичних словників та енциклопедій, зокрема словник, що стосується науково-понятійного апарату з етнології «Словник основних понять з теорії етнології» Степана Павлюка, Михайла Станкевича з народного мистецтва, Тетяни Файник з народного будівництва, Уляни Мовної з пасічництва. Ярослав Тарас підготував енциклопедичний словник «Українська сакральна дерев'яна архітектура». Набула визнання підготовлена колективом авторів «Мала енциклопедія українського народознавства», як серйозна спроба створення повномасштабної енциклопедії української етнології.

Нерозривною у науковій творчості виявилась педагогічна діяльність — крім викладацької практики вагомою ділянкою була підготовка навчальних посібників, підручників, методичних розробок з мистецтвознавства, етнології, народного мистецтва.

Особливо вдалим став педагогічний проект випуску посібника «Українське народознавство» для середніх загальноосвітніх шкіл, який набрав багаторазового перевидання. Одночасно була розроблена шкільна програма з цього предмета.

Для підготовки фахівців з мистецтвознавства був потрібний навчальний посібник, який розробили вчені Інституту Володимир Овсійчук, Світлана Черепанова та професор Академії мистецтв Дмитро Кривавич «Українське мистецтво» (у трьох книгах), а у частині навчання з народного мистецтва був здійснений випуск посібника «Декоративно-прикладне мистецтво» за участі Михайла Станкевича та Раїси Захарчук-Чугай, навчально-методичний посібник «Українська етнопедагогіка» підготувала Євгенія Сявакко.

Тривалий час дирекція Інституту здійснювала координативну роботу масштабного міждержавного наукового проекту багатьох держав Карпато-Балканського етнокультурного ареалу за теорією і методикою синтетичного дослідження основних компонентів народно-традиційної культури. Вдалось організувати випуск двох синтезів — про збуїницький (опришківський) фольклор і житлову архітектуру.

На завершення ще декілька наукових аспектів. Успішно реалізується науковий проект між Інститутом народознавства та Інститутом етнології та культурної антропології Варшавського Університету в концепції вивчення етнокультурних процесів українсько-польського порубіжжя, наслідком чого стала підготовка синтезу про етноідентифікацію українців і поляків і участь в цьому процесі релігійних чинників — церкви, костьолу.

Музейний сектор Інституту народознавства, попри свою основну місію — зберегти пам'ятки і їх популяризувати, проявив себе як музейний центр в Україні, беручи до уваги тематику і кількість надрукованих праць з питань організації виставкової діяльності, дослідження фондів колекцій, підготовки альбомів-каталогів тощо. Особливо плідно виявилась співпраця з музеями Польщі, між якими відбулось більше ніж десяток взаємообмінів різно-

тематичними експозиціями. Показовими наслідками творчої співпраці між музеями Польщі і нашими — підготовка багатьох альбомів-каталогів окремих фондів колекцій — плаката, художнього скла, килимів, табакерок тощо.

Вдало проведено виставки у Австрії, Німеччині, Сербії тощо. Близька до завершення програма кардинальної зміни виставково-експозиційної сфери.

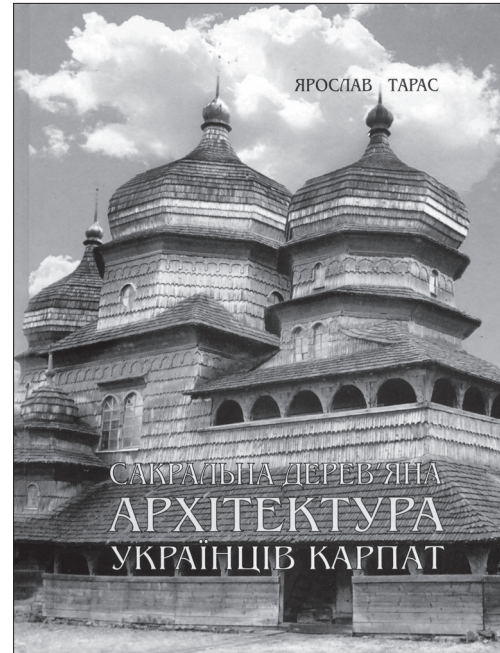
У Музеї стало доброю практикою працювати з колекціонерами і народними майстрами з метою створення своєрідного Музею приватних колекцій та збірок. Так, Музею була передана унікальна колекція кераміки (понад тисячу експонатів) скульптора Петра Лінинського, за матеріалами якої організовано постійну виставку і видано альбом, підготовлений Галиною Івашків. Також подарував свій творчий доробок малярства на склі і малі форми фігур художник Іван Сколоздра, з якої створено прекрасну експозицію і теж видано альбом.

Світова музейна практика не передбачає, щоб фондові збірки пам'яток були як підрозділ дослідницьких наукових інститутів. Можливо це один з небагатьох випадків, коли взаємозв'язок суто музейницької сфери з суто науковою має виняткову оправданість і є продуктивним. Музейні пам'ятки стали прекрасним ілюстративним матеріалом для творчих робіт у галузях етнології, народного мистецтва. У той же час наукові працівники активно допомагають у атрибуції пам'яток, у компонуванні виставок тощо.

Продумана наукова програма Інституту, усіх його підрозділів, вироблена системність дослідження і його стиль привели до якісного науково-кадрового стану. За 20 років підготовлено 6 докторів наук і понад 50 кандидатів наук, і це при наявності 50-ти наукових посад.

Сьогодні у нас працює 70 науковців. В окремих відділах, зокрема фольклористики, мистецтвознавства, народного мистецтва усі наукові працівники з науковими ступенями. Деякі наукові працівники вищої кваліфікації перебазувались на професорські посади вузів Львова.

На хороші творчі наслідки стимулювала вироблена система перевірки якості різного наукового навантаження, при якій кожен вчений звітував за виконавчу дисципліну перед інститутською комісією з провідних вчених. За висновками комісії у декіль-

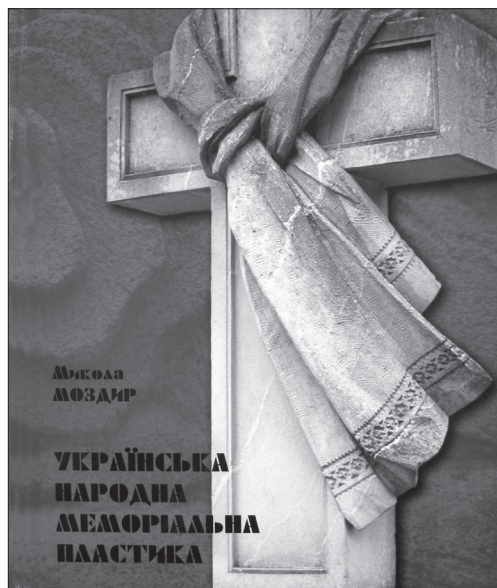

кох вчених не виявилось бажання продовжувати наукову практику.

Проте у кадровій політиці було декілька невдач і не тільки, що стосується аспірантів, деяких доводилось завчасу відраховувати з аспірантури, але були й більш серйозні.

Ще тільки зі створенням Інституту у 1992 р. до нас попросився перейти на роботу колектив наукової Верхньодністрянської археологічної експедиції, який очолював Орест Корчинський. Сподівались, що дослідження городищ давньоруського періоду допоможуть у науковій реконструкції місцевої архітектури. Через вісім років польових досліджень у Стільсько Інститут не отримав жодних творчих наслідків цієї, здавалось, перспективної групи. Повне фіаско, одна лишень бутафорія. Начальник експедиції Орест Корчинський виявився малокваліфікованим фахівцем в археології, а більше як провідний маніпулятор в науці. Президія НАН України своїм розпорядженням перевела Верхньодністрянську археологічну експедицію з усім фінансуванням і кадрами в профільний Інститут археології НАН України. Тривалий час судові процеси, організовані Корчинським, та своє відстоювання залишитись юридичною особою як експедиція, завершилися зняттям справи з реєстрації.

Інший прорахунок дирекції пов'язаний з прийняттям на посаду старшого наукового співробітника доктора філософських наук Олега Гринів з ме-

тою доручити йому для дослідження цікаву проблему — формування народного світогляду і світорозуміння. І знову наголошую на встановлену наукову виконавську відповідальність. Через декілька років праці Гринів запропонував підготувати, безумовно перспективну і потрібну тему — націогенеза українців (у 5-ти книгах). Близкуче. А що виявилось? Написано було багато: кожного року по одній товстелезній книзі. Рецензенти від комісії були ліберальними і можливо боязкими — це ж настрочив доктор філософії. Уже підходив до завершення науковий проект — тривало написання заключної п'ятої книги, отже необхідно проводити редакторську підготовку до друку. І тут мене охопив не тільки неспокій, але й переляк, після того як ознайомився з першою книгою, до якої готувався написати передмову. Повна наукова безпомічність — суцільні майже сторінкові за обсягом цитати з першоджерел — «Повісті минулих літ», різних досліджень з питань культури Київської Русі, власного ж авторського тексту катма, а якщо і є, то зовсім не зі сфери націогенезу, а з культурології. Мені стало зрозуміло, що Гринів ні теоретично, ні методологічно зовсім не розуміє таке фундаментальне явище як націогенез. Інші рукописи книг посилили мій песимізм — у них ще розлогіші цитати з літописів, книги «Історія Русів», Потебні та інших авторів з мовознавства та культурології, а автор цитати з'єднував двома-трьома безсеновими реченнями. Коли мені довелося у делікатній формі висловити свої побажання на поглиблення тексту,

то викликав неабияке обурення, наслідком якого стала його заява на звільнення. (Покинувши Львів, влаштувався на педагогічну практику у якомусь приватному виші Києва, оскільки пробні лекції у деяких вузах Львова, зокрема Львівському лісотехнічному інституті, були забраковані). Це серйозне упущення, оскільки витрачені значні кошти зовсім марно.

Зате в Інституті було багато радості від успіхів інших вчених. Видатний дослідник українського і європейського мистецтва Володимир Овсійчук став Лауреатом Національної премії ім. Тараса Шевченка і його обирають член-кореспондентом Академії мистецтв.

Роман Кісь та Роман Кирчів нагороджуються премією ім. Філарета Колесси, Ганна Врочинська — премією Ф.І. Шміта (усі премії — Президії НАН України). Степана Павлюка було обрано академіком НАН України, Михайла Станкевича — член-кореспондентом Академії мистецтв.

Інститут працював відчайдушно, наче керувався афоризмом від Сковороди, що «З усіх втрат втрата часу найтяжча». І тому творчі наслідки, навіть врахувавши важкі часи, формування держави і суспільства, виявилися втішними.

Stepan Pavluk

ON ACHIEVEMENT OF UKRAINIAN ETHNOLOGY: TWENTY YEARS OF SELF-DENYING WORK

The article has presented some most high scientific achievements of the Ethnology Institute of NASU during twenty years of its existence. Light has been thrown upon the problems arisen in the institution through the mentioned period.

Keywords: people's traditional culture, intellectual resource, ethnological link, book-publishing.

Степан Павлюк

ДОСТИЖЕНИЯ УКРАИНСКОЙ НАРОДОВЕДЧЕСКОЙ НАУКИ: ДВАДЦАТЬ ЛЕТ САМООТВЕРЖЕННОГО ТРУДА

В статье речь идет о глубоких научных достижениях Института народоведения НАН Украины за двадцатилетие своего существования. Указывается на те проблемы, которые встречались в этом научном заведении за этот период времени.

Ключевые слова: традиционная культура народа, интеллектуальный ресурс, народоведческое звено, книгоиздание.

Друкована продукція Інституту народознавства НАН України 1991—2011 рр.

1992

1. Яцив Р. Львівська графіка 1945—90 років: традиції і новаторство / Р. Яцив. — К.: Наукова думка, 1992. — 118 с.: іл.
2. Антонович Є.А. Декоративно-прикладне мистецтво: Навч. посіб. / Є. Антонович, Р. Захарчук-Чугай, М. Станкевич. — Львів: Світ, 1992. — 272 с.: іл.
3. Дем'ян Г. На допомогу краєзнавцям — дослідникам повстанського руху / Г. Дем'ян. — Львів, 1992. — 17 с.
19. Липа Ю. Розподіл Росії / Ю. Липа. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1995. — 148 с.
20. Олійник Ю. У лемківській тихій стороні: Історична повість з XVI ст. / Літературний запис Б. Залізняка / Ю. Олійник. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1995. — 234 с.: іл.

1993

4. Овсійчук В. Михайло Мороз у Римі / В. Овсійчук. — Рим, 1993. — 56 с.: іл.
5. Стельмащук Г. Традиційні головні убори українців / Г. Стельмащук // АН України. Ін-т народознавства. — К.: Наукова думка, 1993. — 240 с.: іл.
6. Горинь Г. Громадський побут сільського населення українських Карпат (XIX — 30-ті роки XX ст.) / Г. Горинь. — К.: Наукова думка, 1993. — 200 с.
7. Дем'ян Г. Іван Вагилевич — історик і народознавець / Г. Дем'ян. — К.: Наукова думка, 1993. — 152 с.
8. Нога О. Давид Бурлюк і мистецтво всесвітнього авангарду / О. Нога. — Львів: Основа, 1993. — 112 с.: іл.
9. Роберт Лісовський (1893—1982): До 100-річчя з дня народження художника: Каталог виставки / авт.-упоряд. Р. Яцив. — Львів, 1993. — 32 с.: іл.
10. Львівська весна — 93: Каталог виставки / упоряд. В.П. Откович. — Львів, 1993. — 14 с.: іл.
21. Українське сакральне мистецтво: Традиції, сучасність, перспективи (питання іконографії): Матеріали другої міжнар. наук. конф. (Львів, 21—22 квіт. 1994 року) / Львів. акад. мистецтв; Ін-т народознавства НАН України та ін. — Львів, 1995. — 100 с.

1996

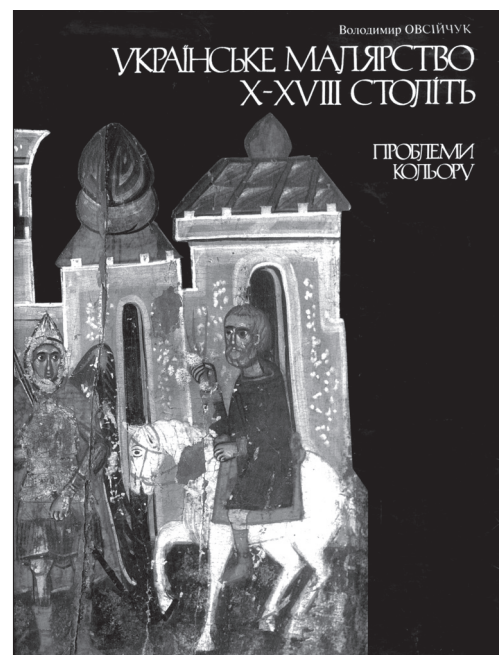
6. Горинь Г. Громадський побут сільського населення українських Карпат (XIX — 30-ті роки XX ст.) / Г. Горинь. — К.: Наукова думка, 1993. — 200 с.
7. Дем'ян Г. Іван Вагилевич — історик і народознавець / Г. Дем'ян. — К.: Наукова думка, 1993. — 152 с.
8. Нога О. Давид Бурлюк і мистецтво всесвітнього авангарду / О. Нога. — Львів: Основа, 1993. — 112 с.: іл.
9. Роберт Лісовський (1893—1982): До 100-річчя з дня народження художника: Каталог виставки / авт.-упоряд. Р. Яцив. — Львів, 1993. — 32 с.: іл.
10. Львівська весна — 93: Каталог виставки / упоряд. В.П. Откович. — Львів, 1993. — 14 с.: іл.
22. Овсійчук В. Українське малярство X—XVIII століть: Проблеми кольору / В. Овсійчук; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1996. — 480 с.
23. Сколівщина / НАНУ; Ін-т народознавства. — Львів, 1996. — 727 с.
24. Матейко К. Український народний одяг: Етнографічний словник / К. Матейко. — К.: Наукова думка, 1996. — 196 с.
25. Рожко М. Тустань — давньоруська наскельна фортеця / М. Рожко. — К.: Наукова думка, 1996. — 240 с.
26. Голубець М. Біловежа очима учасника: (До 5-ї річниці від дня підписання угоди) / М. Голубець / відп. за вип. С. Павлюк; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1996. — 26 с.
27. Древляни: Зб. статей і матеріалів з історії та культури Поліського краю / відп. ред.: С. Павлюк, В. Скура-

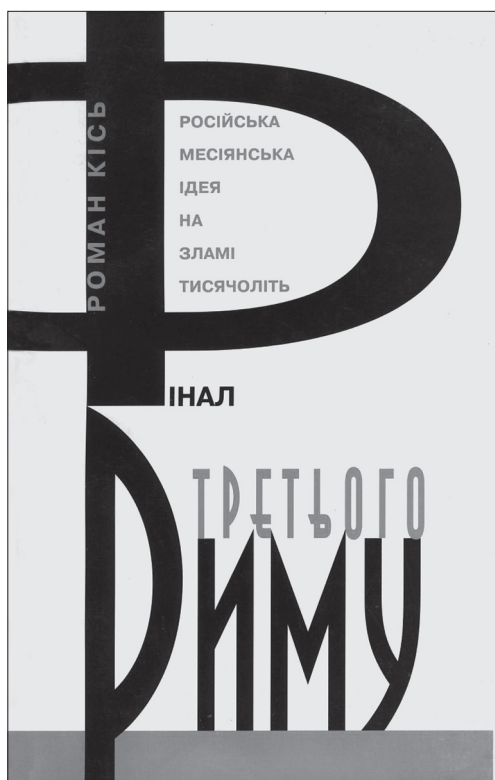
1994

11. Болтарович З. Українська народна медицина: Історія і практика / З. Болтарович. — К.: Абрис, 1994. — 320 с.
12. Народні художні промисли України: Програми педагогічних інститутів і педагогічних училищ / уклад.: Є.А. Антонович, Р.В. Захарчук-Чугай. — К., 1994. — 56 с.
13. Нога О. Призначення метелика [Про Н. Давидову] / О. Нога. — Львів: Барви, 1994. — 128 с.: іл.
14. Нога О. Три всесвітньо невідомі постаті українського авангарду [Є. Сагайдачний, М. Гаврилко, Н. Давидова] / О. Нога. — Львів: Логос, 1994. — 118 с.: іл.
15. Писана керниця: Топонімічні легенди та перекази українців Карпат / збір. і впоряд. В. Сокіл. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1994. — 205 с.: іл.

1995

16. Сокіл В. Народні легенди та перекази українців Карпат / В. Сокіл. — К.: Наукова думка, 1995. — 158 с.
17. Лапичак Д. Історія України в датах / Д. Лапичак. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 1995. — 440 с.: іл.
18. Лизанчук В. Навічно кайдани кували: Факти, документи, коментарі про русифікацію в Україні / В. Ли-

тівський, Р. Омеляшко ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1996. — Вип. 1. — 424 с.

28. Загородня-Трачук О. Узори, повернуті в Україну / О. Трачук-Загородня ; упоряд.: Р. Захарчук-Чугай. — Львів, 1996. — 6 с. : іл.
29. Малярський світ Мар'яни Зелінської: Каталог творів / упоряд. Р. Яців. — Львів, 1996. — 16 с. : іл.

30. Матеріали науково-практичної конференції з питань виявлення, збереження та охорони історико-культурної спадщини населення, що потерпіло від аварії на Чорнобильській АЕС (м. Рівне, 15—16 трав. 1992 р.) / наук. ред. та упоряд.: С. Павлюк, Р. Омеляшко. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1996. — 126 с.
31. Музей етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України: Путівник / НАНУ ; Ін-т народознавства. — Львів, 1996. — 96 с.
32. На пошану Петрові Івановичу Холодному (1876—1930): Зб. матеріалів / упоряд.: І. Гах, О. Держко, О. Сидор, Р. Яців. — Львів, 1996. — Вип. 1. — 70 с. : іл.
33. Огієнкові афоризми і сентенції: До 115-річчя від дня народження Митрополита Іларіона (Огієнка) / НАНУ ; Ін-т народознавства ; упоряд., вступ. ст. З. Тіменика. — Львів, 1996. — 91 с.
34. Полісся: мова, культура, історія: Матеріали міжнар. конф. / Асоціація етнологів. НАН України ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології, Ін-т народознавства та ін. — К., 1996. — 468 с.
35. Мистецтво і традиційна культура українського зарубіжжя: Матеріали міжнародної наукової конференції. (Івано-Франківськ. — 10—12 листопада, 1992). — Львів, 1996. — 217 с.
36. Хрест в українському мистецтві: Каталог виставки / за ред. М. Станкевича ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1996. — 28 с.

1997

37. Павлюк С. Походження українського народу (за даними традиційної культури): Короткий курс лекцій для Українського Державного лісотехнічного Університету / С. Павлюк. — Львів, 1997. — 67 с.
38. Народна культура зраненої землі / відп. ред. та упоряд. Р. Омеляшко ; М-во України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи. Культурологічна експедиція ; Ін-т народознавства НАН України. — К. : Довіра, 1997. — 92 с. : іл.
39. Полісся України: Матеріали історико-етнографічного дослідження / відп. ред.: С. Павлюк, М. Глушко ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1997. — Вип. 1 : Київське Полісся, 1994. — 360 с.
40. Гринів О. Україна і Росія: партнерство чи протистояння? : Етнополітологічний аналіз / О. Гринів. — Львів : Ін-т народознавства НАНУ, 1997. — 383 с.
41. Вінтоняк Д. Ткацтво в домашніх умовах / Д. Вінтоняк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1997. — 56 с.
42. Кісь Р. Аспекти національної ідеї / Р. Кісь. — К. : Українська видавнича спілка, 1997. — 27 с.
43. Нога О. Проект пам'ятника Івану Левинському / О. Нога. — Львів : Українські технології, 1997. — 328 с. : іл.
44. Нудьга Г. Українська дума і пісня в світі / Г. Нудьга ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1997. — Кн. 1. — 422 с.

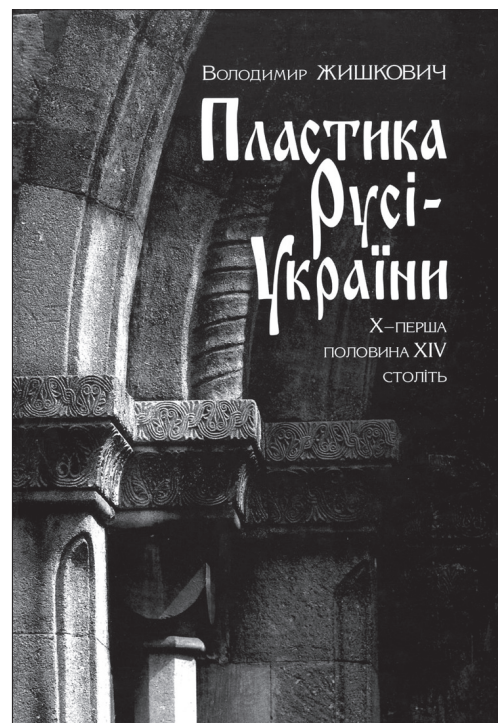
45. Полісся: Етнікос, традиції, культура / НАНУ, Ін-т народознавства. Полісько-Волинський народознавчий центр. — Луцьк : Вежа, 1997. — 264 с.

1998

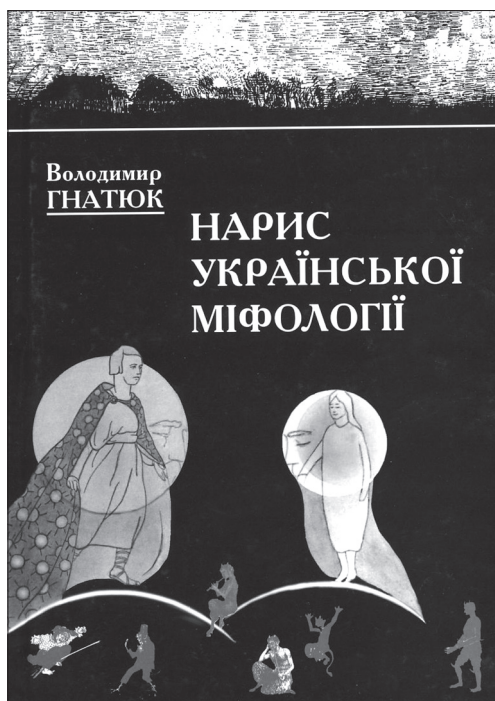
46. Кісь Р. Фінал третього Риму: Російська месіанська ідея на зламі тисячоліть / Р. Кісь ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1998. — 748 с.
47. Овсійчук В. Олекса Новаківський / В. Овсійчук ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1998. — 332 с. : іл.
48. Дем'ян Г. Як підготувати повстанський мартиролог району / Г. Дем'ян. — К., 1998. — 48 с.
49. Медобори і духовна культура давніх, середньовічних слов'ян: До 150-річчя виявлення Збруцького «Святовита»: Матеріали наук. конф. 8—9 жовт. 1998 р., Гримайлів / НАНУ, Ін-т народознавства ; Природний заповідник «Медобори» ; Український держ. лісотехнічний ун-т. — Львів, 1998. — 208 с.
50. Нога О. Мистецькі товариства, об'єднання, угруповання, спілки Львова (1860—1998): Матеріали до довідника / О. Нога, Р. Яців. — Львів, 1998. — 122 с. — (До 100-річчя Товариства для Розвою Руської Штуки).
51. Тарнович Ю. Ілюстрована історія Лемківщини / Ю. Тарнович. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1998. — Ч. 1. — 288 с.
52. Фольклорні матеріали з отчого краю / зібрали: В. Сокіл та Г. Сокіл ; НАНУ. Ін-т народознавства. — Львів, 1998. — 614 с. : ноти.

1999

53. Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат: у 4 т. / голов. ред. та відп. за вип. проф. С. Павлюк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1999. — Т. 1 : Археологія та антропологія. — 608 с.
54. Гошко Ю. Звичаєве право населення Українських Карпат та Прикарпаття XIV—XIX ст. / Ю. Гошко ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1999. — 336 с.
55. Бібліографія українського народознавства: у 3-х томах / упоряд. М. Мороз. — Т. I. — Кн. 1, 2 : Фольклористика. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1999. — 197 с.
56. Етнос, культура, нація: Матеріали міжнар. наук.-практ. конф. 29—31 жовт., 1998 рік, Дрогобич / редкол.: О. Костюк, І. Юдкін-Ріпун, С. Павлюк та ін. ; М-во освіти України ; НАНУ ; Ін-т мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Рильського ; Ін-т народознавства та ін. — Дрогобич, 1999. — 371 с.
57. Жишкович В. Пластика Русі-України X — перша половина XIV століть / В. Жишкович ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Ін-т народознавства, 1999. — 240 с. : іл.
58. Чмелик Р. Мала українська селянська сім'я другої половини XIX — початку XX ст. (структура і функ-

- ції) / Р. Чмелик ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1999. — 142 с.
59. Кодлубай І. Нариси з історії львівської моди кінця XIII — початку XX століття: Історико-мистецтвознавчий аспект / І. Кодлубай, О. Нога. — Львів, 1999. — 160 с. : іл.
60. Лемківщина: у 2 т. / редкол.: С. Павлюк, Ю. Гошко, Р. Кирчів та ін. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 1999. — Т. 1: Матеріальна культура. — 360 с.

61. Народні пісні українців Зеленого Клину в записах Василя Сокола / НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1999. — 272 с. : ноти.
62. Нога О. Український стиль в церковному мистецтві Галичини кінця ХІХ — поч. ХХ століття / О. Нога. — Львів : Українські технології, 1999. — 167 с.
63. Нога О. Іоанн Косинін пророк анти-сюрреалізму зі Львова / О. Нога. — Львів, 1999. — 289 с.
64. Полісся України: Матеріали історико-етнографічного дослідження 1995 / наук. ред.: С. Павлюк, М. Глуш-

ко ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1999. — Вип. 2 : Овруччина. — 376 с.

65. Фольклористика: Бібліографія українського народознавства: в 3 т. / зібрав і впоряд. М. Мороз ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 1999. — Т. 1. — Кн. 1. — 496 с. ; Т. 1. — Кн. 2. — 1097 с.

2000

66. Овсійчук В. Оповідь про ікону / В. Овсійчук, Д. Кривавич ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2000. — 397 с. : іл.
67. Білан М.С. Український стрій / М. Білан, Г. Стельмащук ; Ін-т народознавства НАН України ; Львів. акад. Мистецтв ; Українська академія друкарства. — Львів : Фенікс, 2000. — 328 с. : іл.
68. Білоус В. Етнографічні дослідження на західноукраїнських землях у третій чверті ХІХ ст. / В. Білоус ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Ахіл, 2000. — 188 с.
69. Гнатюк В. Нарис української міфології / В. Гнатюк. — Львів : Ін-т народознавства, 2000. — 264 с. : іл.
70. Шаповал Ю. «Літературно-Науковий Вісник» (1898—1932 рр.): творення державницької ідеології українства / Ю. Шаповал. — Львів, 2000. — 352 с.
71. Дем'ян Г. Бандерівці / Г. Дем'ян. — К. : Українська видавнича спілка, 2000. — Кн. 1. — 132 с.
72. Мирон Яців (1929—1996): Життя і творчість / Яців Мирон / упоряд. Р. Яців. — Львів, 2000. — 368 с. : іл.
73. Нога О. Графіка: Цювипадник 2000: [Портрети відомих науковців, художників, акторів та літераторів] / О. Нога. — Львів : Українські технології, 2000. — 46 с. : іл.
74. Нога О. Малярство українського авангарду 1905—1918 роки / О. Нога. — Львів : Українські технології, 2000. — 292 с. : іл.
75. Сапеляк О. Етнографічні студії в науковому товаристві ім. Т. Шевченка (1898—1939 рр.) / О. Сапеляк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2000. — 205 с.

2001

76. Овсійчук В. Класицизм і романтизм в українському мистецтві / В. Овсійчук ; Ін-т народознавства НАН України. — К., 2001. — 446 с.
77. Історія культури: Навчальна програма основного курсу магістерської програми з культурології / уклад. Р. Яців ; Львів. нац. ун-т ім. Ів. Франка ; Центр розвитку магістерських програм ; Ін-т відкритого сусп. — Львів, 2001. — 31 с.
78. Нога О. Українська художньо-промислова кераміка Галичини (1840—1940) / О. Нога ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Українські технології, 2001. — 392 с. : іл.
79. Нога О. Прадавня Україна: історія, культура, вбрання / О. Нога, І. Кодлубай. — Львів : Українські технології, 2001. — 436 с.
80. Українське сакральне мистецтво: традиції, сучасність, перспективи: (Українське сакральне мистецтво ХІІІ—

XV століть): Матеріали третьої міжнар. наук. конф. Львів, 4—5 трав. 1995 р. / Львів. акад. мистецтв, Ін-т народознавства НАН України та ін. — Львів, 2001. — 120 с.

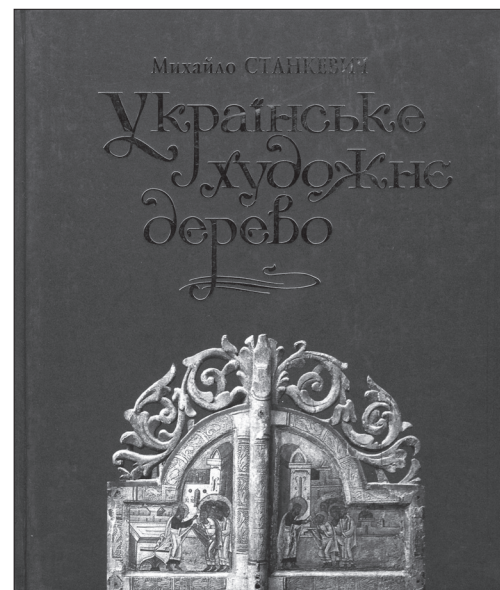
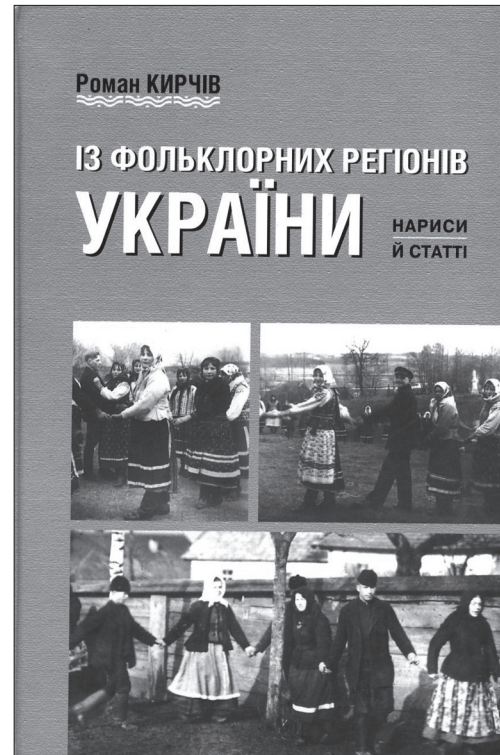
81. Як виник світ: легенди, колядки, балади / збір., упоряд. і опрацював В. Сокіл. — Львів: Каменярь, 2001. — 87 с.

2002

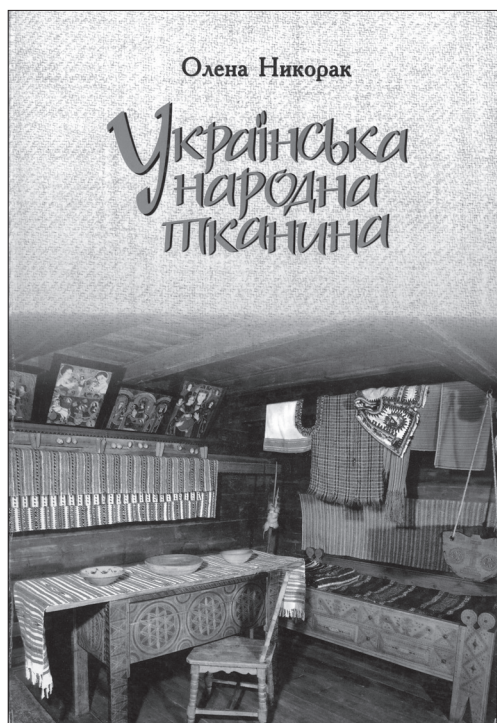
82. Станкевич М. Українське художнє дерево XVI—XX ст. / М. Станкевич; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2002. — 480 с.: іл.
83. Кирчів Р. Із фольклорних регіонів України: Нариси й статті / Р. Кирчів; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2002. — 352 с.
84. Кісь Р. Мова, думка і культурна реальність: від Олександра Потебні до теорії мовного релятивізму / Р. Кісь. — Львів: Літопис, 2002. — 304 с.
85. Колодій А. На шляху до громадянського суспільства: Теоретичні засади й соціокультурні передумови демократичної трансформації в Україні / А. Колодій. — Львів: Червона калина, 2002. — 275 с.
86. Лемківщина: у 2 т. / редкол.: С. Павлюк, Ю. Гошко, Р. Кирчів та ін.; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2002. — Т. 2: Духовна культура. — 420 с.
87. Основи демократії: Посібник / за заг. ред. А. Колодій. — К., 2002. — 680 с.
88. Пісні українських повстанців 1940—1960 років / упоряд.: Ю. Антків, Г. Дем'ян. — Львів, 2002. — 144 с.
89. Народний епос: збірник / упоряд.: Є. Лунь. — К., 2002. — 135 с.
90. Сявавко Є. Українська етнопедогогіка: Навчально-методичний посібник / Є. Сявавко. — Львів, 2002. — 160 с.

2003

91. Дем'ян Г. Генерал УПА Олекса Гасин — «Лицар» / Г. Дем'ян; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2003. — 648 с.: іл.
92. Сокіл В. Українські героїчні перекази: структурно-семантичний та поетичний аспекти / В. Сокіл; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2003. — 320 с.
93. Глушко М. Генезис тваринного запрягу в Україні: культурно-історична проблематика / М. Глушко. — Львів, 2003. — 448 с.
94. Дем'ян Г. Українські повстанські пісні 1940—2000-х років (історико-фольклористичне дослідження) / Г. Дем'ян; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів: Галицька видавнича спілка, 2003. — 581 с.
95. Історичні перекази українців / збір. та опрацював В. Сокіл; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів: Вид-во «М. Коць», 2003. — 328 с.
96. Кісь Р. На околицях екс-другого світу, або чи стане Україна цивілізацією новоевропейського типу?: Цикл культурологічних бесід / Р. Кісь. — Дрогобич: Коло, 2003. — Бесіда 6. — 51 с.

97. Кривавич Д.П. Українське мистецтво: навч. посіб.: у 3 ч. / Д.П.Кривавич, В.А.Овсійчук, С.О.Черепанова. — Львів: Світ, 2003. — Ч. 1. — 256 с.: іл.
98. Народні пісні в записах Григорія Ількевича / упоряд. і прим.: Г.В. Дем'ян, Р.Ф. Кирчів. — Львів: Каменярь, 2003. — 142 с. — (Б-ка «Карпати»).
99. Народні пісні з батьківщини Івана Франка / збір. та упоряд. В. Сокіл; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів: Каменярь, 2003. — 408 с.
100. Преображення: Альманах християнської думки. — Львів: Ін-т народознавства НАН України, 2003. — 146 с.
101. Полісся України: Матеріали історико-етнографічного дослідження / наук. ред.: С. Павлюк, Р. Омеляш-

- ко. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2003. — Вип. 3 : У межиріччі Ужа і Тетеріва 1996. — 340 с.
102. Різдвяні вертепи / зби́рала та упорядкувала Г. Со́кіл ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2003. — 76 с.
103. Україна про голод 1932—1933: Фольклорні записи Васи́ля Со́кола / НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2003. — 232 с.
104. Давня українська ікона з приватних колекцій: альбом / автор-упоряд. О. Сидор. — К., 2003. — 342 с.
105. Українське народознавство: Програма для середньої загальноосвітньої школи 1—8 класів / авт. : Горинь Г.Й., Сявавко Є.І. та ін. ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2003. — 32 с.

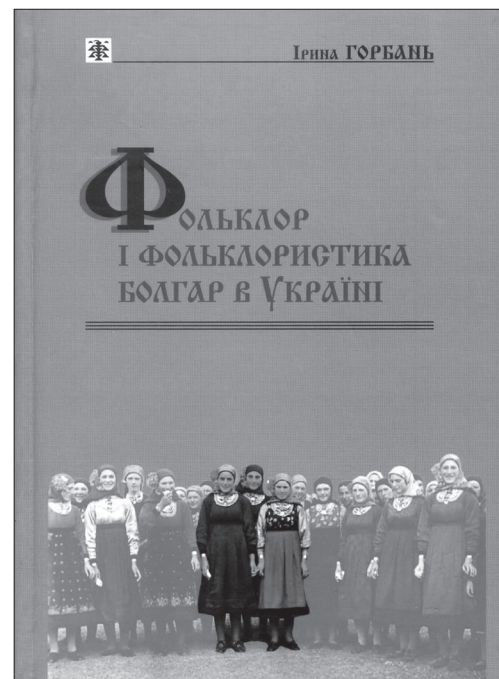
2004

106. Никорак О. Українська народна тканина XIX—XX ст.: Типологія, локалізація, художні особливості / О. Никорак ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — Ч. : Інтер'єрні тканини (за матеріалами західних областей України). — 584 с. : іл.
107. Герус Л. Українська народна іграшка / Л. Герус ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 264 с. : іл.
108. Худаш М. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від відапелятивних антропонімів) / М. Худаш ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 536 с.
109. Горбань І. Фольклор і фольклористика болгар в Україні / І. Горбань ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 256 с.
110. Грималюк Р. Вітражі Львова кінця XIX — початку XX століття / Р. Грималюк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 236 с. : іл.
111. Дем'ян Г. Українська фольклористика в Галичині кінця XVIII — початку XIX ст. / Г. Дем'ян ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 223 с.
112. Загородня-Трачук О. Вишивка пам'яті: Альбом / О. Загородня-Трачук ; упоряд. та авт. вступ. ст. Р. Захарчук-Чугай. — Львів, 2004. — 105 с. : іл.
113. Кісь Р.Я. Вступ до інтегральної етнокulturології (неофункціональне бачення культури) / Р.Я. Кісь. — Дрогобич : Коло, 2004. — 110 с.
114. Кодлубай І. Прадавня Україна: Історія, культура, вбрання XXV тис. до н. е. — VII століття. — 2-е вид., доп. і перероб. / І. Кодлубай, О. Нога ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Українські технології, 2004. — 528 с., іл.
115. Крвавич Д.П. Українське мистецтво: навч. посіб.: у 3ч. / Д.П. Крвавич, В.А. Овсійчук, С.О. Черепанова. — Львів : Світ, 2004. — Ч. II. — 268 с. : іл.
116. Лемківський календар 2005 / упорядник Горбаль М. — Львів : Ін-т народознавства НАН України, 2004. — 148 с.
117. Нога О. Михайло Адальбертович Стефанівський: Історія життя та творчої діяльності (1878—1952) / О. Нога. — Львів, 2004. — 108 с. : іл.
118. Нога О. Світ львівського спорту 1900—1939: Спорт-досягнення, товариства, архітектура, вбрання, мистецтво / О. Нога. — Львів : Українські технології, 2004. — 784 с. : іл.
119. Різдво на Лемківщині: Фольклорно-етнографічний збірник / автор-упоряд. М. Горбаль ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 216 с. : іл.
120. Со́кіл Г. Українські обхідні календарно-обрядові пісні: структура, функції, семантика / Г. Со́кіл ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2004. — 368 с.

121. Станкевич М.Є. Автентичність мистецтва: питання теорії пластичних мистецтв. Вибрані праці / М.Є. Станкевич. — Львів : СКІМ, 2004. — 190 с.
122. Українське народознавство: Навч. посіб. / за загальною ред. С.П. Павлюка. ; 2-е вид., перероб. і доп. — К. : Знання, 2004. — 570 с.

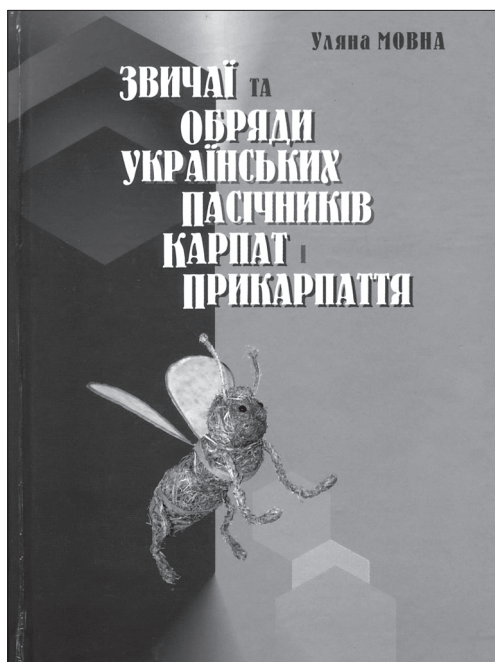
2005

123. Булгакова-Ситник Л. Подільська народна вишивка: Етнографічний аспект / Л. Булгакова-Ситник; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2005. — 328 с. : іл.
124. Відлуння голодомору-геноциду 1932—1933. Етнокультурні наслідки голодомору в Україні / під ред. Р. Кирчіва та О. Романіва ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : НТШ. Секція етнографії та фольклористики, 2005. — 202 с.
125. Джерела про зруйнування Запорозької Січі / збір. та упоряд. В. Сокіл ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2005. — 128 с.
126. Кісь Р.Я. Шкіл з інтегральної етнокulturології / Р.Я. Кісь ; Ін-т народознавства НАН України. — Дрогобич : Коло, 2005. — 120 с.
127. Кісь Р.Я. Глобальне — національне — локальне (соціальна антропологія культурного простору) / Р.Я. Кісь ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : Літопис, 2005. — 300 с.
128. Кривавич Д.П. Українське мистецтво: Навч. посіб.: у 3 ч. / Д.П. Кривавич, В.А. Овсійчук, С.О. Черепанова. — Львів : Світ, 2005. — Ч. III. — 268 с. : іл.
129. Моздир М. Володимир Лупійчук — співець українського козацтва / М. Моздир ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2005. — 143 с. : іл.
130. Народна пісенність підльвівської Звенигородщини: Зб. / запис. і впоряд. О. Харчишин ; нотні транскрипції В. Ковалю ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2005. — 352 с.
131. Овсійчук В. Українська ікона Х—XIII ст.: духовний і художній феномен: Цикл богословських бесід / В. Овсійчук. — Дрогобич : Коло, 2005. — 47 с.
132. Павлюк С. Скарби Музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України: Альбом / С. Павлюк, Р. Чмелик ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2005. — 228 с. : іл.
133. Стрілецькі пісні / упоряд. О. Кузьменко ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2005. — 640 с. : іл.
134. Українська трудова міграція в контексті змін сучасного світу / за ред. І. Маркова ; Ін-т народознавства НАН України. — Львів : Манускрипт, 2005. — 187 с.
135. Український повстанський фольклор: Матеріали до бібліограф. покажч. / збір. і впоряд. Г. Дем'ян ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2005. — 128 с.
136. Яворівщина у повстанській боротьбі: Розповіді учасників та очевидців / запис. і упоряд. Є. Луньо ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Літопис, 2005. — Т. 1 : Наконечне Перше. Наконечне Друге. — 576 с.

2006

137. Етногенез та етнічна історія населення Українських Карпат: у 4 т. / голов. ред. С. Павлюк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — Т. 2 : Етнологія та мистецтвознавство. — 816 с. : іл.
138. Павлюк С.П. Етногенеза українців: Спроба теоретичної конструкції / С.П. Павлюк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 248 с.

139. Кісь Р.Я. Фінал Третього Риму. — Т. 2. «Осторонь Азіопи (культурфілософські прелогомени до ново-української ідеї)» / Р.Я. Кісь. — Львів : Літопис, 2006. — 260 с.
140. Колупаєва А. Українські кахлі XIV — початку XIX ст.: Історія. Типологія. Іконографія. Ансамблевість / А. Колупаєва ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 384 с. : іл.
141. Мовна У. Звичаї та обряди українських пасічників Карпат і Прикарпаття (друга половина XIX — початок XX століття) / У. Мовна ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 208 с. : іл.
142. Тарас Я. Українська сакральна дерев'яна архітектура: Ілюстрований словник-довідник / Я. Тарас ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 584 с. : іл.
143. Тарас В. Монастирські сади Галичини (X — середина XIX ст.) / В. Тарас ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 276 с. : іл.
144. Худаш М. Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (відапелятивні утворення) / М. Худаш ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 452 с.
145. Шпак О. Українська народна гравюра XVII—XIX століть / О. Шпак ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 224 с.
146. Яців Р. Українське мистецтво XX століття: Ідеї, явища, персоналії: Зб. статей / Р. Яців ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 352 с. : іл.
147. Нога О. Скульптура українського авангарду 1905—1918: Етапи становлення, мистецькі особливості, міжнародні взаємозв'язки / О. Нога — Львів : Українські технології, 2006. — 784 с. : іл.
148. Харчишин О. Советська дійсність у фольклорі львів'ян: Нарис / О. Харчишин ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 44 с.
149. Нога О. Хроніки міста театрів: Театральне життя Львова 1920—1944 років / О. Нога. — Львів : Українські технології, 2006. — 264 с. : іл.
150. Нога О. Пропам'ятна книга Першого чемпіонату світу зі стрільби з лука та утворення ФІТА / О. Нога. — Львів : Панорама, 2006. — 92 с. : іл.
151. Словник українського сакрального мистецтва / за наук. ред. М. Станкевича ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 288 с.
152. Богородиця в українському фольклорі / збірала та упорядкувала Г. Коваль ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 272 с.
153. Степан Бандера та його родина в народних піснях, переказах та спогадах / записи та упоряд. Г. Дем'яна ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 568 с.
154. Львів в українському фольклорі / збір. і впоряд. В. Сокіл ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 288 с.
155. Народна проза у записах Івана Франка / збір. та впоряд. В. Сокіл ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 111 с.
156. Походження українського народу у контексті традиційної культури: Лекції спецкурсу з етнополітології / М-во освіти України, Укр. держ. лісотехнічний ун-т ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2006. — 84 с.
157. Сапеляк О.А. Національна ідея — напрям розвитку держави / О.А. Сапеляк. — Львів : Червона калина, 2006. — 20 с.

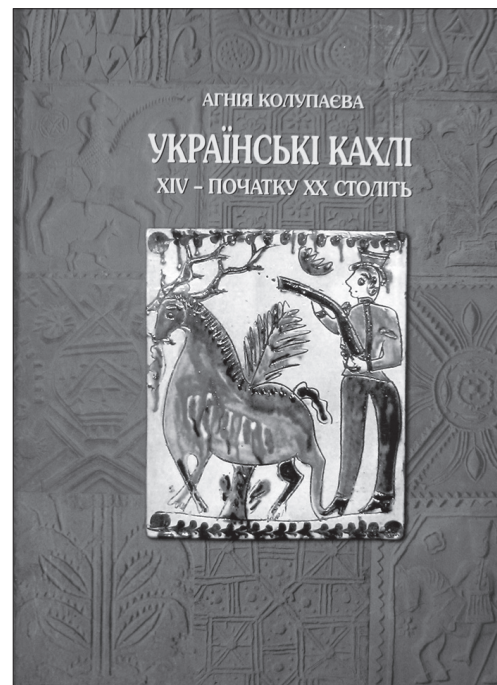
2007

158. Тарас Я. Сакральна дерев'яна архітектура українців Карпат / Я. Тарас. — Львів : Афіша, 2007. — 680 с.

159. Балагутрак М. Генеза етнопсихології в Україні кінця XVIII — поч. XX ст.: історико-етнологічний аспект / М. Балагутрак. — Львів : Афіша, 2007. — 246 с.
160. Гузій Р. З народної танатології: карпатознавчі розсліди / Р. Гузій. — Львів : Афіша, 2007. — 206 с.
161. Кісь Р. Фінал Третього Риму. — Т. 2: Осторонь Азіопи (культур-філософські прелогами до ново української ідеї) / Р. Кісь. — Львів : Літопис, 2007. — 260 с.
162. Врочинська Г. Українські народні прикраси XIX — початку XX століть / Г. Врочинська ; НАНУ, Ін-т народознавства. — К. : Родовід, 2007. — 232 с. : іл.
163. Козак Н. Образ і влада: Княжі портрети у мистецтві Київської Русі XI ст. / Н. Козак. — Львів : Літапрес, 2007. — 156 с. : іл.
164. Федорчук О. Українські народні прикраси з бісеру / О. Федорчук ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Свічадо, 2007. — 120 с. : іл.
165. Герус Л. Українська народна іграшка / Л. Герус. — К. : Балтія-Друк, 2007. — 67 с. : іл.
166. Івашків Г. Декор української народної кераміки XVI — I половини XX ст. / Г. Івашків. — Львів, 2007. — 324 с. : іл.
167. Мала енциклопедія українського народознавства. — Львів : Афіша, 2007. — 846 с.
168. Українська культура: з нових досліджень. Збірник наук. статей на пошану С.П. Павлюка з нагоди його 60-ліття. — Львів : Афіша, 2007. — 640 с.
169. Дем'ян Г.В. Грабовець. Історико-народознавче дослідження / Г.В. Дем'ян ; Інститут народознавства НАН України. — Львів : Афіша, 2007. — 384 с.
170. Захарчук-Чугай Р.В. Народне декоративне мистецтво Українського Полісся. Чорнобильщина / Р.В. Захарчук-Чугай. — Львів : Афіша, 2007. — 240 с.
171. Нога О. Театральне життя Львова 1900—1920-х років / О. Нога. — Дрогобич : Коло, 2007. — 720 с. : іл.
172. Файник Т. Житло та довкілля: будівельні традиції українців Карпат / Т. Файник. — Львів : Афіша, 2007. — 208 с.
173. Файник Т. Традиційна житлова архітектура в Карпатах: Словник / Т. Файник. — Львів : Афіша, 2007. — 317 с.
174. Василь Шостопалець — кераміст Сокаля: Альбом / авт.-упорядник Г. Івашків. — К. : Оранта, 2007. — 158 с.
175. Герман Царгородцев. Альбом / Царгородцев Герман / авт. вступ. ст. В. Овсійчук. — Львів : Центр Європи, 2007. — 72 с. : іл.
176. Іван Козак. Живопис: Альбом-каталог / авт. вступ. ст. В. Овсійчук. — Львів, 2007. — 68 с. : іл.
177. Кісь Р. Чи змарновані смислові ресурси майдану? Сенс сенсоутворення: Цикл культурологічних бесід / Р. Кісь. — Дрогобич : Коло, 2007. — 134 с.

2008

178. Овсійчук В.А. Малярська спадщина Тараса Шевченка у контексті європейської художньої культури /

- В.А. Овсійчук. — Львів : Інститут народознавства НАН України, 2008. — 416 с. : іл.
179. Кирчів Р. Етюди до студій над українськими народними анекдотами / Р. Кирчів ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2008. — 268 с.
180. Павлюк С.П. Словник основних понять і термінів з теорії етнології / С.П. Павлюк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2008. — 256 с.
181. Врочинська Г. Українські народні прикраси XIX — початку XX століть. Вид-ня II: перевид. та доповн. / Г. Врочинська ; НАНУ, Ін-т народознавства. — К. : Родовід, 2008. — 238 с. : іл.

182. Кісь О. Жінка в традиційній культурі українців (др. пол. 19 — поч. 20 ст.) / О. Кісь ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2008. — 234 с.
183. Дяків В. «Фольклор чудес» у підрадянській Україні 1920-х років / В. Дяків ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2008. — 206 с.

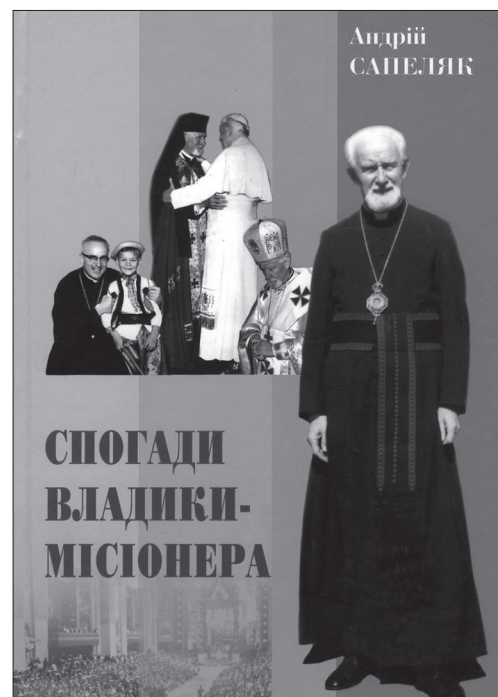
184. Павлюк С.П. Словник основних понять і термінів з теорії етнології / С.П. Павлюк ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів : Афіша, 2008. — 256 с.
185. Врочинська Г. Українські народні прикраси XIX — початку XX століть / Г. Врочинська ; НАНУ, Ін-т народознавства. — К. : Родовід, 2007. — 232 с. : іл.
186. Сидор О. Святий Василь Великий в українському мистецтві / О. Сидор. — Львів : Місіонер, 2008. — 512 с. : іл.
187. Микола Бідняк. Живопис, графіка / Бідняк Микола / автор вступ. статті В. Овсійчук ; авт.-упор. Бідняк М., Майчик Т., Майчик О. — К. : Мистецтво, 2008. — 608 с. : іл.
188. Сокіл Н. Мікротопонімія Сколівщини / Н. Сокіл ; Львів. нац. ун-т ім. І. Франка ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2008. — 206 с.
189. Нога О. Український баскетбол 1908—2008: до 100-річчя першого баскетбольного матчу в Україні, проведеного у Львові / О. Нога. — Львів : Українські технології, 2008. — 225 с.
190. Яців Р. Олекса Шатківський та український мистецький гурток «Спокій»: матеріали до історії українського мистецтва 1920—1930-х років / Р. Яців. — Львів, 2008. — 68 с.
191. Сапеляк О. Українська спільнота в Аргентині: історико-етнологічний аспект / О. Сапеляк. — Львів, 2008. — 286 с.
192. Булгакова-Ситник Л. Борщівські сорочки: З колекції Віри Матковської / Л. Булгакова-Ситник ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2008. — 256 с. : іл.
193. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат / Р. Гарасимчук ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2008. — Кн. 1. Гуцульські танці. — 609 с.
194. Гарасимчук Р. Народні танці українців Карпат / Р. Гарасимчук ; НАНУ, Ін-т народознавства. — Львів, 2008. — Кн. 2. Бойківські і лемківські танці. — 320 с.
195. Етнографічні мотиви у творчості Зеновія Кецала / автори концепції та уклад.: С. Павлюк, Г. Врочинська ; НАНУ, Ін-т народознавства ; Управління культури Львівської обласної державної адміністрації. — Львів : Афіша, 2008. — 176 с. : іл.
196. Сидор О. Колекція Володимира Вітрука: пристрасть і громадянський обов'язок: Альбом / О. Сидор. — Львів : Ін-т народознавства, 2008. — 329 с. : іл.
197. Народна ікона на склі: Альбом / упоряд. О. Романів-Тріска. — Львів : Ін-т колекціонерства, 2008. — 368 с. : іл.
198. Захарчук-Чугай Р. Українська вишивка: Альбом / Р. Захарчук-Чугай. — Львів : Аверс, 2008. — 72 с.
199. Європейське скло XVI — поч. XIX ст. зі збірки Музею етнографії і художнього промислу ІН НАНУ у Львові / авт.: Каспшак А., Скоропадова Г. — Варшава, 2008. — 262 с. : іл.

2009

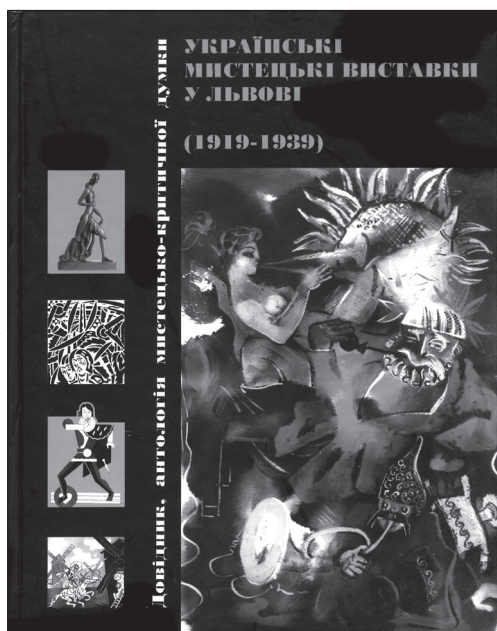
200. Іван Сколоздра: Альбом / упоряд. та авт. вступної статті: С. Павлюк, Р. Чмелик, Г. Скоропадава. — Львів, 2009. — 186 с.
201. Моздир М.І. Українська народна меморіальна пластика / М.І. Моздир. — Львів: Інститут народознавства НАН України, 2009. — 272 с.: іл.
202. Кирчів Р.Т. Народний артист Іван Рубчак. — Ужгород: Гражда, 2009. — 224 с.: іл.
203. Кузьменко О. Стрілецька пісенність: фольклоризм, фольклоризація, фольклорність / О. Кузьменко. — Львів: Інститут народознавства НАН України, 2009. — 296 с.: іл.
204. Кісь Р. Квадрига: невідомі думки з Високого Верху: побіч рудого метелика / Р. Кісь. — Львів, 2009. — 566 с.
205. Чоповський В.Ю. Бойківщина: відгомін століть. Минуле і сучасне Бойківського краю / В.Ю. Чоповський; Ін-т народознавства НАН України. — Львів: Таля, 2009. — 225 с.
206. Марков І.Г. На роздоріжжі. Аналітичні матеріали комплексного дослідження / І.Г. Марков, ерм. Ю.А. Бойко, О.Б. Іванкова-Стецюк, Г.І. Селещук та ін.; за ред. І.Г. Маркова. — Львів: Інститут народознавства НАН України; Міжнародний благодійний фонд «Карітас України», 2009. — 248 с.
207. На широких творчих горизонтах: Петро Сипняк. Маярство / альбом. вс. ст., упоряд. О.Ф. Сидор. — Львів, 2009. — 329 с.: іл.
208. Іжевський А. Село Новошин та околиці в народних переказах і документах / А. Іжевський. — Львів, 2009. — 96 с.: іл.
209. Народні пісні з голосу Параски Павлюк. — Львів, 2009. — 208 с.
210. Нога О. Іван Левинський: архітектор, підприємець, меценат / О. Нога. — Львів: Центр Європи, 2009. — 192 с.
211. Яців Р. Скульптор Емануїл Мисько: світло долі / Р. Яців. — К., 2009. — 224 с.
212. Шабльовська А.А. Польський плакат зі збірки Музею етнографії та художнього промислу Інституту народознавства НАН України у Львові / Шабльовська А.А., Сеньків М.Т. — Warszawa, 2009. — 619 с.
213. Чмелик Р.П. Між Версалем та Монмартром. Французьке мистецтво XVIII—XX ст. зі збірки МЕХП у Львові / Чмелик Р.П., Скоропадава Г.М. — Muzeum Zamoyskich w Kozłowie, 2009. — 167 с.

2010

214. Кирчів Р. Двадцять століття в українському фольклорі / Р. Кирчів. — Львів, 2010. — 536 с.
215. Чікало О.І. Українські пісні-хроніки: жанрово-тематичний аспект / О.І. Чікало; Інститут народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2010. — 228 с.
216. Яців Р.М. Павло Максимович Ковжун (1896—1939). Творча спадщина художника: матеріали, бібліографі-

- ний довідник / Р.М. Яців; Інститут народознавства НАН України; Львівська національна академія мистецтв. — Львів: Ліга-Прес, 2010. — 256 с.: іл.
217. Файник Т. Народна будівельна термінологія українців Карпат і Прикарпаття: етнологічний словник / Т. Файник. — Львів, 2010. — 416 с.
218. Івашків Г.І. Збірка кераміки Петра Лінинського / Г.І. Івашків; Інститут народознавства НАН України. — Львів: Афіша, 2010. — 280 с.: іл.
219. Яців Р. Любомир Роман Кузьма (1913—2004): маярська і публіцистична спадщина / Р. Яців. — Львів, 2010. — 220 с.

220. Нога О.П. 100 років українського хокею з шайбою на льоду / О.П. Нога ; Інститут народознавства НАН України. — Львів ; К. ; Москва ; Торонто : Українські Технології, 2010. — 546 с. : іл.
221. Булгакова Л.П. Подільська народна вишивка / 2-е доповнене видання) ; Л.П. Булгакова ; Інститут народознавства НАН України. — Кам'янець-Подільський : Медобори—2006, 2010. — 336 с. : іл.
222. Гуцульська вишивка з колекції Національного музею народного мистецтва Гуцульщини та Покуття імені Йосафата Кобринського / загальна редакція Олени Никорак ; Інститут народознавства НАН України. — К. : Родовід, 2010. — 348 с. : іл.
223. Кирчів Р. Родина Кирчів / Р. Кирчів. — Ужгород, 2010. — 272 с.
224. Чоповський В.Ю. Нариси історії України: Навчальний посібник / В.Ю. Чоповський ; Інститут народознавства НАН України. — Львів, 2010. — 302 с.
225. Степан Куриляк. Моє село (Тур'є Буського району на Львівщині) / Куриляк Степан ; наукова апробація і «Вступне слово» Р. Кирчіва ; упорядк., підготовка текстів і примітки В. Дяківа ; Інститут народознавства НАН України. — Львів, 2010. — 144 с.
226. Іванкова-Стецюк О.І. Спільнота як Дім. Матеріали дослідницького проекту «Церковна громада як активна форма організації життя українців в умовах трудової міграції» / О.І. Іванкова-Стецюк ; Інститут на-
родознавства НАН України. — Львів : Вид-во Тараса Сороки, 2010. — 68 с.
227. Борщівські сорочки з колекції Віри Матковської / каталог; автор-упор. Л.П. Булгакова-Ситник ; Інститут народознавства НАН України. — Львів, 2010. — 2-ге видання. — 232 с. : іл.
- 2011**
228. Кирчів Р. Етнографічно-фольклористична діяльність «Руської Трійці» / Р. Кирчів. — Львів, 2011. — 442 с.
229. Ukrainian Labour Migration Processes in Russia: Social and Gender Aspects / Процеси української трудової міграції в Росії: соціальний і гендерний аспекти // Materials of a Comprehensive Sociological Study / editours: Volker Tegeler, Olga Cherkez. — Одеса : Елтон, 2011. — 152 с.
230. Сапеляк О. Парагвайці українського походження: церковно-громадське життя / О. Сапеляк. — Львів : Інститут народознавства НАН України, 2011. — 160 с.
231. Маєрчик М. Ритуал і тіло. Структурно-семантичний аналіз обрядів родинного циклу / М. Маєрчик. — К. : Критика, 2011. — 325 с.
232. Андрій Сапеляк. Спогади владика-місіонера / Сапеляк Андрій ; упорядник Оксана Сапеляк. — Львів, 2011. — 184 с.
233. Файник Т.М. Народна будівельна термінологія українців Карпат і Прикарпаття. Етнологічний словник / Т.М. Файник. — Львів : Інститут народознавства НАН України, 2010. — 416 с.
234. Кісь Р. Далі веслувати супроти течії (сумління науковців-гуманітаріїв та нова духовна колонізація України): цикл культурологічних бесід / Р. Кісь. — Дрогобич, 2011. — Бесіда 39. — 36 с.
235. Українські мистецькі виставки у Львові (1919—1939): довідник; антологія мистецько-критичної думки / авт.-упоряд. Р.М. Яців. — Львів, 2011. — 696 с.
236. Чоповський В.Ю. Світочі духовного поступу: культурно-просвітницькі, педагогічні, театральні-музичні, мистецькі та фізкультурні товариства і установи Західної України (XIX — 20—30-ті роки XX ст.) / В.Ю. Чоповський. — Львів, 2011. — 427 с.
237. Ганна Вінтоняк. Альбом / авт. упоряд. О.І. Никорак. — Львів : Інститут народознавства НАН України, 2011. — 208 с. : іл.
238. «Уламки втраченого світу»: за мотивами експедиційного щоденника з Чорнобильської зони / каталог виставки «Чорнобиль. Експедиції в загублений край». — Фрайбург : Августинермузеум, 2011. — 297 с.: іл.